

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

URAD ZA OPERATIVO

Izpostava Maribor

Bezjakova 151, 2341 Limbuš

T: 02 250 69 10

F: 02 250 69 01

E: gp.mb@urszr.si

www.sos112.si/maribor

Številka: 8421-35/2018-9 - DGZR

Datum: 14. 05. 2019

DELNI REGIJSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB VELIKEM POŽARU V NARAVNEM OKOLJU V VZHODNO ŠTAJERSKI REGIJI

Verzija 1.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
IZDELAL	Izpostava URSZR Maribor	November 2018	Ivana Grilanc vodja Izpostave
ODOBRIL	Poveljnik CZ Vzhodno Štajersko	Številka:8420-2/2018-79 Datum usklajenosti z URSZR:11.12.2018	
SPREJEL	Izpostava URSZR Maribor		Ivana Grilanc vodja Izpostave
SKRBNIK	Izpostava URSZR Maribor		Darja Adam Pak svetovalka ZIR

KAZALO

1 VELIK POŽAR V NARAVNEM OKOLJU	3
1.1 UVOD.....	3
1.2. OGROŽENOST VZHODNO ŠTAJERSKE REGIJE	4
1.3 POŽARNA OGROŽENOST GOZDOV	5
1.4 VRSTE POŽAROV V NARAVNEM OKOLJU	7
1.5 VZROKI POŽARA V NARAVNEM OKOLJU.....	7
1.6 VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE	7
1.7 SKLEPNE UGOTOVITVE.....	8
2 OBSEG NAČRTOVANJA	9
3 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	11
3.1 OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE	11
3.2 OBVEŠČANJE PRISTOJNIH ORGANOV IN SLUŽB NA REGIJSKI RAVNI	11
3.3 OBVEŠČANJE SPLOŠNE JAVNOSTI	13
3.4 OBVEŠČANJE PREBIVALCEV NA PRIZADETEM OBMOČJU.....	14
3.5 ALARMIRANJE.....	14
4 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	15
4.1 ZAŠČITNI UKREPI	15
4.1.1 Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	15
4.1.2 Evakuacija.....	15
4.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev.....	16
4.1.4 Zaščita kulturne dediščine	17
4.2 NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	17
4.2.1 Gašenje in reševanje	17
4.2.2 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč	18
4.2.3 Veterinarska pomoč	19
4.2.4 Varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi	19
5 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	19
6 RAZLAGA OKRAJŠAV	21
7 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	22
7.1 SKUPNE PRILOGE	22
7.2 POSEBNE PRILOGE.....	22
7.3 SKUPNI DODATKI.....	23
7.4 POSEBNI DODATKI	23

1 VELIK POŽAR V NARAVNEM OKOLJU

1.1 UVOD

Delni regijski načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju v Vzhodno štajerski regiji, verzija 1.0, je izdelan na osnovi **temeljnega** Državnega načrta ZIR ob velikem požaru v naravnem okolju, verzija 3., št. 84200-2/2018/2 z dne, 26.7.2018 ter z njim usklajen.

Delni regijski načrt je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06-UPB-1 in 97/10), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12 in 78/16), Zakona o gozdovih (Uradni list RS št. 30/93, 59/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZdavNepr, 17/14, 24/15 in 9/16 – ZGGLRS), Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, 3/07-UPB, 9/11 in 83/12), Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14), Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05-UPB) ter temelji na Oceni ogroženosti Vzhodno štajerske regije zaradi požarov v naravnem okolju, verzija 2.0 št. 8421-35/2018-4-DGZR z dne, 2.10.2018.

Načrt zaščite in reševanje ob velikem požaru v naravnem okolju je generično ime in se uporablja za poimenovanje načrtov zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju na vseh ravneh (državni, regijski, občinski) ter ne glede na velikost požara v naravnem okolju in s tem povezanim odzivom nanj.

1.2. OGROŽENOST VZHODNO ŠTAJERSKE REGIJE

Vzhodno štajerska regija zajema površino v velikosti 131.068 ha, od tega je v celotni regiji gozdovi prekrivajo 36 % površine, to je 47.669 ha gozdov. Podoba gozda in s tem tudi krajine ni odvisna zgolj od gozdnatosti, temveč tudi od zgradbe gozda in drevesne sestave. V lesni zalogi gozdov vzhodnoštajerske regije predstavljajo iglavci 46% lesne zaloge in listavci 54%.

Preglednica 1: Delež iglavcev in listavcev po občinah VŠR:

OBČINA	IGL%	LST%
BENEDIKT	20%	80%
CERKVENJAK	24%	76%
DUPLEK	14%	86%
HOČE-SLIVNICA	50%	50%
KUNGOTA	17%	83%
LENART	22%	78%
LOVRENC NA POHORJU	72%	28%
MAKOLE	12%	88%
MARIBOR	36%	64%
MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU	61%	39%
OPLOTNICA	62%	38%
PESNICA	4%	96%
POLIČANE	9%	91%
RAČE-FRAM	48%	52%
RUŠE	57%	43%
SELNICA OB DRAVI	69%	31%
SLOVENSKA BISTRICA	59%	41%
STARŠE	65%	35%
SV. TROJICA V SLOV. GORICAH	26%	74%
SVETA ANA	24%	76%
SVETI JURIJ V SLOV. GORICAH	20%	80%
ŠENTILJ	9%	91%
SKUPAJ	46%	54%

Vir: ZGS, OE Maribor

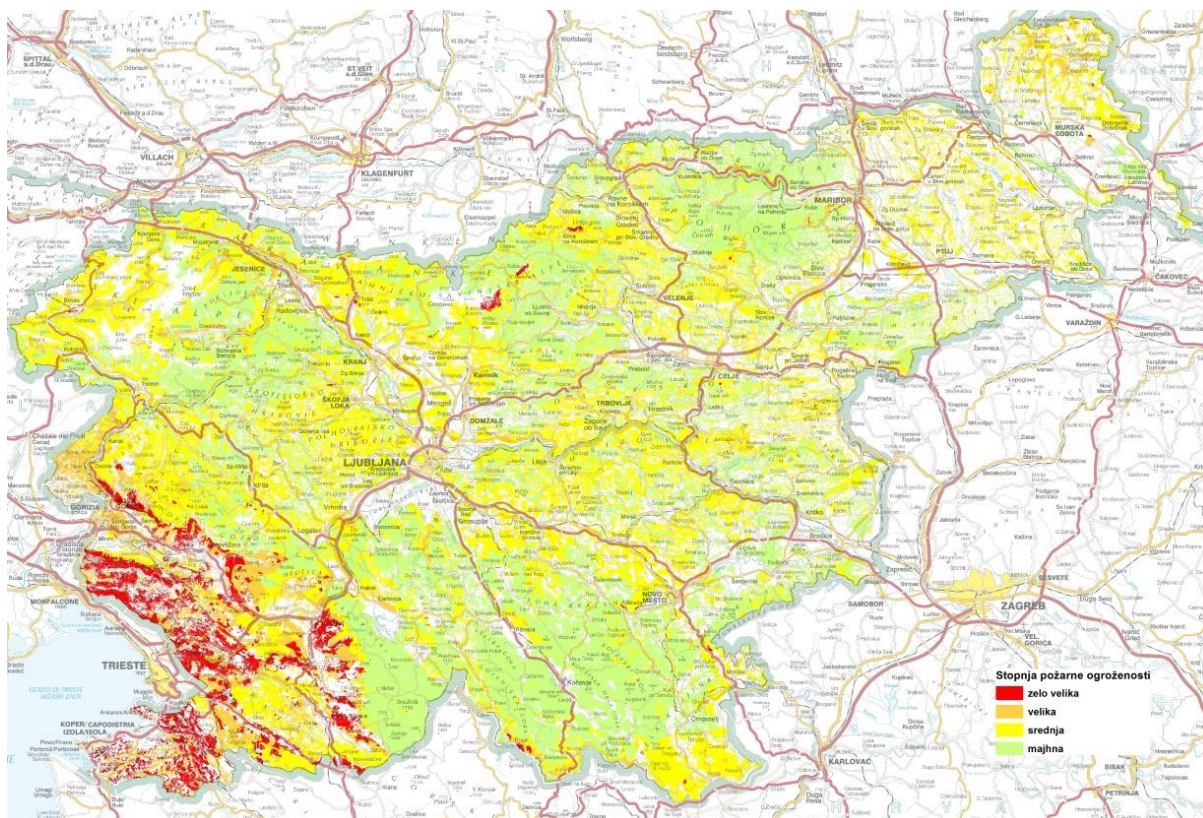
1.3 POŽARNA OGROŽENOST GOZDOV

Število gozdnih požarov je odvisno od podnebnih in vremenskih dejavnikov ter aktivnosti oziroma nepazljivosti ljudi.

Med letom je obseg gozdnih požarov odvisen predvsem od podnebnih značilnosti in vremenskih razmer. V dolgoletnem povprečju sta značilni dve obdobji z nadpovprečnim številom gozdnih požarov in nasploh požarov v naravnem okolju:

- prvo je običajno v pozno zimskem in zgodnje spomladanskem času, od začetka februarja do začetka aprila,
- drugo pa poleti, predvsem julija in avgusta.

Potencialna požarna ogroženost gozdov je prikazana na sliki 1.

Slika 1: Karta požarne ogroženosti gozdov v Sloveniji (vir: Zavod za gozdove RS, spletna stran www.zgs.si)

Preglednica 2 : Stopnje požarne ogroženosti gozdov in gozdnatost po občinah Vzhodno štajerske regije

	Površine gozdov (ha) po stopnje pož. ogrož.					
Občina	2	3	4	SKUPAJ	POVRŠINA OBČINE	GOZDNATOST
BENEDIKT		609	50	659	2.414	27%
CERKVENJAK		378	335	712	2.453	29%
DUPLEK	47	1.028	292	1.367	3.998	34%
HOČE-SLIVNICA	2	1.098	1.060	2.160	5.371	40%
KUNGOTA		1.511	35	1.547	4.899	32%
LENART		1.106	468	1.574	6.210	25%
LOVRENC NA POHORJU		419	6.515	6.934	8.443	82%
MAKOLE	140	1.161	95	1.396	3.694	38%
MARIBOR	20	1.960	3.291	5.271	14.747	36%
MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU		288		288	1.254	23%
OPLOTNICA	22	644	807	1.472	3.315	44%
PESNICA	9	638	547	1.194	7.584	16%
POLJČANE		693	716	1.409	3.750	38%
RAČE-FRAM	0	1.002	552	1.555	5.124	30%
RUŠE		1.471	3.376	4.847	6.081	80%
SELNICA OB DRAVI	81	2.192	2.144	4.417	6.447	69%
SLOVENSKA BISTRICA		1.020	3.928	4.948	26.008	19%
STARŠE	27	939		966	3.397	28%
SV. TROJICA V SLOV. GORICAH		382	223	605	2.591	23%
SVETA ANA		569	605	1.174	3.716	32%
SVETI JURIJ V SLOV. GORICAH		572	221	793	3.071	26%
ŠENTILJ		978	1.403	2.381	6.501	37%
SKUPAJ	349	20.658	26.662	47.669	131.068	36%

Vir: : ZGS, OE Maribor

Stopnje potencialne požarne ogroženosti gozdov so:

1. st. ogr. : zelo velika ogroženost
2. st. ogr. : velika ogroženost
3. st. ogr. : srednja ogroženost
4. st. ogr. : majhna ogroženost

1.4 VRSTE POŽAROV V NARAVNEM OKOLJU

V okviru naravnega okolja so požarno najbolj ogroženi gozdovi.

Glede na mesto gorenja se požari v gozdovih razvrščajo na:

- podtalne,
- talne,
- kompleksne,
- debelne,
- kombinirane požare ter
- požarne preskoke in
- požarne viharje.

Posledice gozdnih požarov so odvisne:

- od tipa gozdnega požara,
- vrste in oblike gozda,
- drevesne sestave gozda,
- časa nastanka in trajanja požara,
- razpoložive količine biogoriva,
- velikosti pogorele površine in
- ekološke ranljivosti območja požara.

Najnevarnejši so kompleksni požari, ki prizadenejo drevesa od tal do vrha krošnje. Poleg dreves in lesne mase je pri kompleksnih požarih razvrednoteno in uničeno rastišče v celoti in večina funkcij gozda. Okrnjene ali onemogočene so ekološke, socialne in gospodarske funkcije gozda. Sestojke, ki jih je poškodoval kompleksni požar, je treba posekati in obnoviti.

Obnova je potrebna predvsem zaradi zagotavljanja funkcij gozda, ki naj bi jih ta po požaru znova začel opravljati v najkrajšem možnem času po požaru in možnosti razširjanja škodljivih organizmov, ki bi posledično lahko povzročili dodatne škode na gozdovih ob pogorišču. S kasnitvijo pri poseku poškodovanih in odmrlih dreves se zmanjšuje kakovost lesa in izgubi še tista lesna masa, ki bi jo po požaru lahko koristno uporabili. Nikakor se ne sme podcenjevati nevarnosti in škode, ki jo povzročajo druge vrste gozdnih požarov, predvsem podtalni, ki prizadenejo oziroma uničijo koreninske sisteme.

1.5 VZROKI POŽARA V NARAVNEM OKOLJU

Požar v naravnem okolju lahko povzroči predvsem:

- naravna sila (strela, statični samovžig in samovžig),
- človek in tehnične naprave (z iskrenjem – vlaki, s segrevanjem ali z ognjem direktno ali indirektno, odprta kurišča, ki jih razpiha veter, dela v kmetijstvu in gozdarstvu, aktivnosti oboroženih sil, s požigi, odmetavanje cigaretnih ogorkov itn.).

1.6 VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE

Požar v naravnem okolju lahko povzroči predvsem naslednje verižne nesreče:

- eksplozije neeksplodiranih ubojnih sredstev (v nadaljnjem besedilu: NUS),
- nastanek ekološke nesreče,
- razširitev požara v naselje,
- razširitev požara na infrastrukturne objekte (daljnovodi, plinovodi itn.),
- onemogočen dostop do vodnih zajetij in črpališč,
- požar na objektih (stanovanjski, gospodarski),
- požar na objektih in območjih kulturne dediščine,
- prometne nesreče (zaradi širjenja dima, izvajanja intervencije itn.),
- drugo.

1.7 SKLEPNE UGOTOVITVE

Preventiva je najučinkovitejša obramba pred požarom.

Preventivni ukrepi za varstvo pred požarom, ki jih izvajajo država, občine, lastniki oziroma upravljavci gozda in drugih zemljišč ter lokalne skupnosti, so naslednji:

- pravilno kurjenje v naravnem okolju,
- redno odstranjevanje suhih organskih materialov,
- vzdrževanje prehodnosti prevoznih poti,
- čiščenje požarnovarnostnih pasov in gradnja požarnih zidov ob železniških progah, daljnovodih, plinovodih itn.,
- graditev in vzdrževanje protipožarnih komunikacij v gozdu in gozdnem prostoru (cest, presek, poti, zidov itn.), vodnih zbiralnikov in drugih tehničnih objektov,
- opazovanje naravnega okolja v času požarne ogroženosti,
- izvajanje preventivnega požiganja in nadzorovanih požigov, ki jih izvajajo gasilske enote zaradi preprečevanja požarov oziroma pri gašenju in reševanju ob požarih,
- vzdrževanje požarnovarnostnih pasov med objekti in gozdom,
- določitev pristajalnih mest za helikopterje in mest za zajemanje vode v prostorskih dokumentih lokalnih skupnosti.

Organizacije, ki gospodarijo s cestno, železniško, elektroenergetsko in drugo infrastrukturo, skrbijo, da je območje ob infrastrukturi opremljeno s primernimi tehničnimi sredstvi in objekti, ki preprečujejo netenje požara v pasu ob infrastrukturnem objektu, vzdrževano in očiščeno gorljivih snovi, ter izvajajo druge ukrepe varstva pred požarom.

2 OBSEG NAČRTOVANJA

Dele načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju izdelajo nosilci načrtovanja:

- izpostava URSZR (v nadaljevanju regija) in
- občine.

Obveznost izdelave načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju za posameznega nosilca načrtovanja je opredeljena glede na Oceno ogroženosti VŠR zaradi požarov v naravnem okolju, Verzija 2.0, 8421-45/2018-4-DGZR z dne, 2.10.2018. Obveznosti nosilcev načrtovanja iz preglednice 3 predstavljajo minimalne zahteve. Vsak nosilec načrtovanja se lahko odloči tudi za večji obseg načrtovanja.

Preglednica 3: Obveznosti nosilcev načrtovanja

Razred ogroženosti	Obveznost nosilcev načrtovanja
1.	Ni obveznosti.
2.	Priporočljivo je izdelati dele načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči.
3.	Treba je izdelati dele načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči.
4.	Treba je izdelati dele načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči, priporočljivo pa je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti.
5.	Treba je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti.

Temeljni načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju je **državni načrt**.

V regijskem načrtu zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju se podrobneje razčleni ter določi:

- način zagotavljanja in koordinacijo logistične podpore gasilske intervencije. Pri pripravi načrta logistične podpore regija izhaja iz potreb in iz rešitev občinskih načrtov logistične podpore gasilcem ob požaru v naravnem okolju. Načrt določi vrsto, način in izvajalce nalog logistične oskrbe v regiji. Ko potrebe intervencije presežejo oskrbovalne zmožnosti občine in regije, logistično podporo zagotavlja država;
- način izvajanja varstva pred NUS, potrebno dodatno opremo za varstvo pred NUS v primeru požara;
- reševanje in izvajanje drugih nalog zaščite, reševanja in pomoči v primeru požara.

Regijski načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju je izdelan za primer požara v naravnem okolju v več občinah na območju ene regije.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju je izdelan za primer požara v naravnem okolju na območju občine.

Vzhodno štajerska regija, ki spada v celoti v razred ogroženosti 2, priporočljivo je izdelati **dele načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente**, v katerih se določita način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.

Vse občine na območju Vzhodno štajerske regije (22 občin), spadajo v razred ogroženosti 2, priporočljivo je izdelati dele načrtov zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določi način opazovanja, obveščanja in alarmiranja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.

Župan lahko določi, da več nosilcev načrtovanja na območju občine izdela skupen načrt zaščite in reševanja za posamezno nesrečo ali več različnih nesreč skupaj.

Organizacije, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb, načrtujejo oziroma izdelajo:

- načrt zaščite in reševanja skladno z občinskimi načrti zaščite in reševanja ter načrti dejavnosti resornega ministrstva.

UKC Maribor načrtuje tudi skladno z regijskim in državnim načrtom zaščite in reševanja, izvedbo potrebnih zaščitnih ukrepov ter nalog zaščite, reševanja in pomoči.

P – 1002-1	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
P – 1002-2	Ocena ogroženosti VŠR zaradi požarov v naravnem okolju verzija 2.0 , št. 8421-35/2018-4-DGZR, 2.10.2018
D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči

3 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

3.1 OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE

Vsakdo, ki opazi ali izve za požar v naravnem okolju, mora o tem takoj obvestiti Regijski center za obveščanje Maribor na telefonsko številko 112.

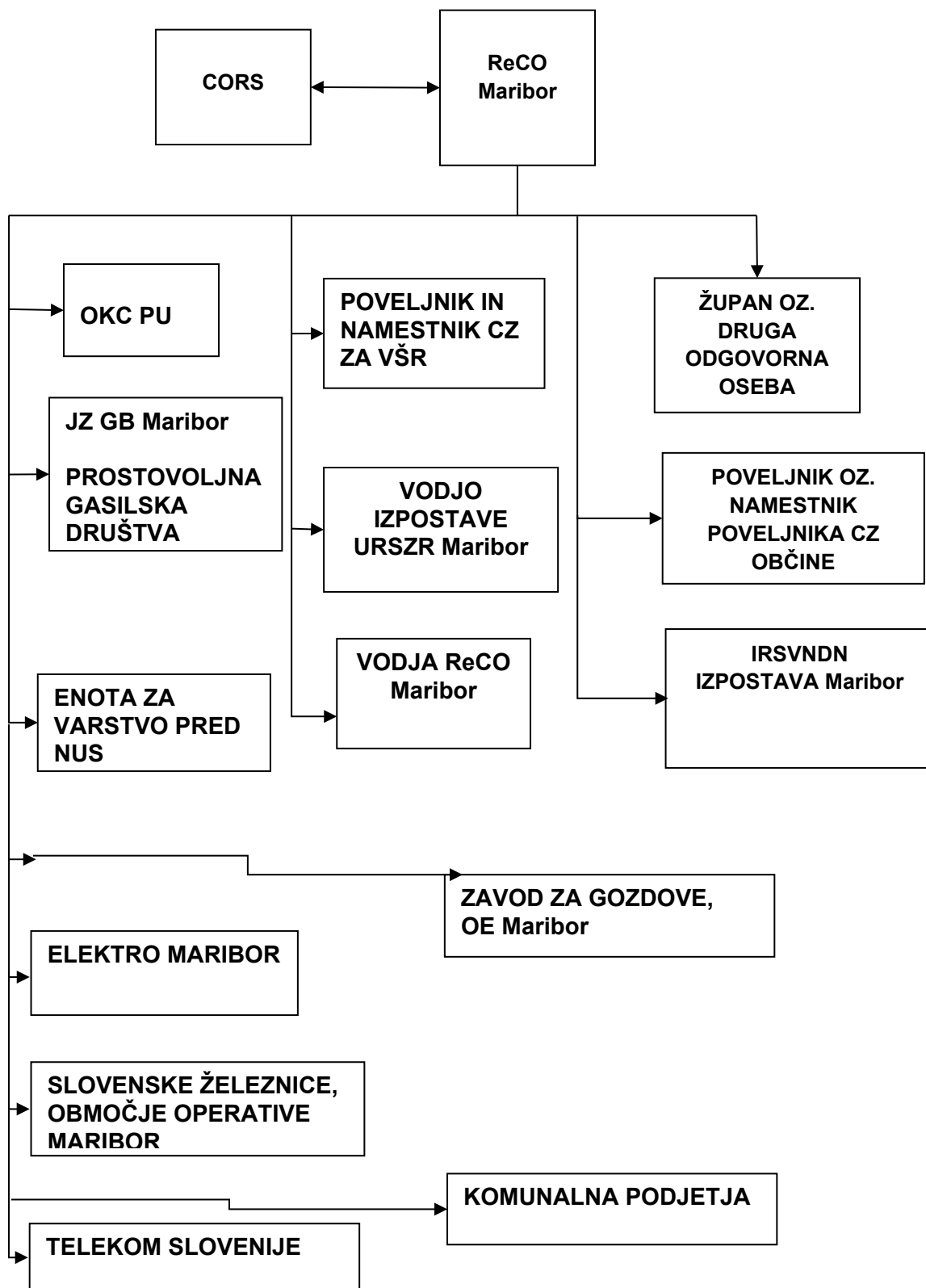
V opazovanje naravnega okolja iz zraka se ob razglašeni veliki ali zelo veliki požarni ogroženosti naravnega okolja po odločitvi URSZR lahko vključijo tudi aeroklubi oziroma letalska društva, s katerimi ima URSZR sklenjene pogodbe.

3.2 OBVEŠČANJE PRISTOJNIH ORGANOV IN SLUŽB NA REGIJSKI RAVNI

ReCO Maribor po prejemu obvestila o velikem požaru v naravnem okolju od prebivalcev ali vodje intervencije obvesti:

- CORS,
- Operativno-komunikacijski center Policijske uprave Maribor,
- odgovorne osebe v regiji:
 - poveljnika CZ za VŠR ali namestnika poveljnika CZ,
 - vodjo izpostave Maribor,
 - vodjo ReCO Maribor
- odgovorne osebe v občinah:
 - župana ali drugo osebo, ki jo določi župan,
 - poveljnika oziroma namestnika poveljnika CZ občine,
- gasilske enote:
 - JZ GB Maribor
 - prostovoljna gasilska društva,
- Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Izpostavo Maribor
- Enoto za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi, če je požar na območju možnih nahajališč NUS,
- Elektro Celje d.d.,
- Elektro Maribor d.d.,

- Slovenske železnice, Območje operative Maribor;
- Telekom Slovenije,
- Zavod za gozdove, Območna enota Maribor,
- Komunalna podjetja v VŠ regiji.

Shema 1: Shema obveščanja pristojnih organov ob velikem požaru v naravnem okolju

Za sprotno obveščanje organov lokalne skupnosti na območju, ki jih je prizadel požar, CORS pripravi dnevne in izredne informativne biltene o stanju na prizadetem območju. Med prejemniki dnevnih in izrednih informativnih biltenov je ReCO Maribor, ki jih posreduje tudi občinam.

Ko poveljnik CZ za VŠR sprejme odločitev o aktiviranju Delnega regijskega načrta zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju, o tem obvesti ReCO Maribor. V nadaljevanju ReCO Maribor o aktiviranju načrta obvesti vse, ki imajo naloge po tem načrtu (glej shemo 1).

P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite (RS/regije/občine)
P – 2	Podatki o dežurnih osebah na URSZR/zaposlenih na izpostavi URSZR
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR (regije/občine)
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči (regije/občine)
P – 17	Seznam prejemnikov informativnega biltena
D - 2	Načrt URSZR/izpostave/občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ
D - 22	Načrt dejavnosti

3.3 OBVEŠČANJE SPLOŠNE JAVNOSTI

Javnost mora biti o nesreči pravočasno in korektno obveščena, tako o obsegu nesreče in njenih posledicah kot tudi o aktivnostih za odpravo posledic.

Po aktiviranju Štaba CZ za VŠR sporočila za javnost glede poteka zaščitno-reševalnih aktivnosti pripravi in posreduje v objavo Štab CZ za VŠR. To nalogo opravlja predstavnik za odnose z javnostmi.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki morajo po predpisih na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo, povezano z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

V takih primerih so za takojšnje posredovanje sporočil državnih organov za javnost pristojni:

- Televizija Slovenija,
- Radio Slovenija,
- Slovenska tiskovna agencija,
- Radio City
- Radio SI
- Radio Aktual,...

3.4 OBVEŠČANJE PREBIVALCEV NA PRIZADETEM OBMOČJU

Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.

Za obveščanje prebivalcev na prizadetem območju so pristojne **občine**, ki načine in oblike obveščanja podrobneje razdelajo v občinskih načrtih zaščite in reševanja ter z njimi seznanijo prebivalce. Občine prek osrednjih in lokalnih medijev ter na druge krajevno običajne načine prebivalce obveščajo o razmerah na prizadetem območju, izvajanju preventivnih ukrepov ter osebne in vzajemne zaščite, o izvajanju zaščitnih ukrepov ter nalog zaščite, reševanja in pomoči. Navodila ogroženim prebivalcem o zaščitnih ukrepih so odvisna od nevarnosti.

V delnih občinskih načrtih zaščite in reševanja se podrobneje razdeli obveščanje na območju občine.

P - 18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov (RS/regije/občine)
D – 8	Navodilo za obveščanje ob nesreči

3.5 ALARMIRANJE

Alarmiranje se lahko uporabi tudi za opozorilo na nevarnost približevanja požara gasilcem, ki gasijo požar (sprememba smeri). Če se požar v naravnem okolju nevarno približuje naselju in je treba takoj začeti izvajati določene zaščitne ukrepe, se ogrožene prebivalce na nevarnost opozori s sireni.

Alarmiranje izvede ReCO Maribor na zahtevo vodje intervencije, občinskega ali regijskega poveljnika CZ oziroma župana.

ReCO Maribor, ki je sprožil sirene, mora takoj po znakih »opozorilo na nevarnost« ali »neposredna nevarnost« posredovati obvestilo o vzroku proženja alarma po radiu, televiziji, svetovnem spletu in Centru za obveščanje Republike Slovenije (CORS), oziroma na drug predviden način prebivalce na ogroženem območju obvestiti o vrsti nevarnosti ter posredovati napotke za ravnanje oziroma osebno in vzajemno zaščito.

Podrobneje se postopek alarmiranja načrtuje v občinskih načrtih zaščite in reševanja.

Postopki glede proženja siren, priprave in posredovanja informacij o nevarnosti (po proženju siren) in o napotkih za osebno in vzajemno zaščito so predvideni v Standardnem operativnem postopku (SOP) v ReCO. Če je alarmni znak dan v obmejnem območju, pristojni ReCO obvesti o vzroku proženja alarma CORS, ki o tem obvesti pristojne službe v sosednji državi.

4 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

4.1 ZAŠČITNI UKREPI

4.1.1 Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Upravljalci gozdov in drugih zemljišč, občine ter organizacije, ki gospodarijo s cestno, železniško, elektroenergetsko in drugo infrastrukturo, izvajajo naslednje ukrepe:

- gradnja in vzdrževanje protipožarnih komunikacij v gozdu in gozdnem prostoru (cest, presek, poti, zidov itn.),
- čiščenje požarnovarnostnih pasov in gradnja požarnih zidov ob železniških progah,
- graditev in vzdrževanje protipožarnih presekov, vodnih jarkov in drugih tehničnih objektov,
- vzdrževanje požarnovarnostnih pasov med objekti in gozdom,
- urejanje vodnih zajetij,
- organiziranje opazovanja in obveščanja o nevarnosti požarov.

Ko požar v naravnem okolju zajame oziroma ogroža območje, kjer potekajo daljnovodi, operater v ReCO Maribor v sodelovanju s CORS posreduje Elektru Maribor d.d. in Elektru Celje d.d. zahtevo vodje intervencije po izklopu daljnovodov. Vodja intervencije pri odločitvi za izklop daljnovoda upošteva pomen posameznega daljnovoda za neprekinjeno oskrbo z električno energijo.

Ob požaru v naravnem okolju naloge zapore cest in zagotovitev obvozov izvedejo podjetja oziroma službe, zadolžene za vzdrževanje cest, Komunalna podjetja – občinske ceste). Policija izvaja nadzor in urejanje prometa na območju požara v naravnem okolju.

Občina oziroma poveljnik Štaba CZ občine poroča o izvedenem ukrepu poveljniku CZ za VŠR oziroma njegovemu namestniku.

P – 10	Pregled gradbenih organizacij
--------	-------------------------------

4.1.2 Evakuacija

Ob velikem požaru v naravnem okolju se evakuacija izvaja, če so zaradi požara ogrožena življenja ljudi in živali, premoženje ter kulturna dediščina. Evakuacija je organiziran umik prebivalcev z ogroženega na varnejše območje in se izvaja, če ni mogoče z drugimi ukrepi zagotoviti njihove varnosti.

Evakuacijo lahko odredi župan ogrožene občine in v nujnih primerih vodja intervencije ali pristojni poveljnik CZ.

Evakuacija se izvede, preden se ogenj približa naseljem. Evakuacija lahko obsega tudi nujno preselitev živali, kulturne dediščine in dobrin, ki so nujne za življenje.

Evakuacijo načrtujejo in organizirajo **občine skladno s svojimi načrti zaščite in reševanja**.

Z načrti evakuacije ob požaru v naravnem okolju morajo biti vnaprej seznanjeni ogroženi prebivalci in pristojne policijske uprave oziroma policijske postaje, ki bodo sodelovale pri izvedbi evakuacije.

Občina oziroma poveljnik CZ občine poroča o izvedeni evakuaciji prebivalcev poveljniku CZ za VŠR oziroma njegovemu namestniku.

P – 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna namestitev ogroženih prebivalcev, in njihove zmogljivosti ter lokacije, primerne za postavitve zasilnih prebivališč
D – 9	Zaščitni ukrep evakuacija - priporočilo

4.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejem in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev obsegata:

- evidentiranje ogroženih prebivalcev,
- urejanje sprejemališč,
- urejanje začasnih prebivališč (če je le mogoče, se prebivalce namesti v zidane objekte oziroma v bivalnike, v nujnih primerih pa v šotore),
- nastanitev prebivalstva,
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami (pitno vodo, hrano, obleko, električno energijo, nujno zdravstveno oskrbo, psihološko pomočjo, obveščanjem in izobraževanjem šoloobveznih otrok),
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

Sprejem in oskrbo ogroženih prebivalcev organizirajo občine, izvajajo pa jo občinske javne službe v sodelovanju z drugimi organizacijami. Pri izvajanju tega ukrepa sodelujejo tudi enote Civilne zaščite ter prostovoljne humanitarne in druge organizacije. Za izvajanje ukrepov sprejemanja, nastanitve in preskrbe ogroženih prebivalcev imajo poseben pomen stacionarij in nastanitvene enote Rdečega križa Slovenije ter njihovi pripadniki, ki se lahko ob nesreči aktivirajo za javno dobro in pomoč.

Če potrebe po nastanitvi in oskrbi ogroženih prebivalcev presegajo možnosti posamezne občine, pri tem pomaga regija oziroma država.

P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P – 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju (RS/regije/občine)
P – 25	Pregled človekoljubnih organizacij
P – 26	Pregled centrov za socialno delo

3.1.4 Zaščita kulturne dediščine

Ministrstvo, pristojno za kulturno dediščino, vodi register nepremične kulturne dediščine, ki je uradna zbirka podatkov o nepremični kulturni dediščini na območju Republike Slovenije. Dostopen je na spletni strani <http://rkd.situla.org/>. Register poleg opisnih podatkov o objektih in območjih dediščine vsebuje tudi geolokacijske podatke. Podatki iz registra so javni. Nepremična kulturna dediščina, ki je razglašena za kulturni spomenik, se označuje z znakom Haaške konvencije (slika 2).

Slika 2: Označevanje nepremičnih kulturnih spomenikov

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov požarov v naravnem okolju na kulturno dediščino. Priprave in zaščitne ukrepe ter tudi ukrepe reševanja ob samem pojavu požara izvajajo lastniki in uporabniki kulturne dediščine, strokovna služba za varstvo kulturne dediščine, strokovna služba za varstvo kulturne dediščine, občine in država. Pri izvajanju zaščite in reševanja kulturne dediščine po potrebi sodelujejo tudi ustrezne enote in službe Civilne zaščite, gasilske enote ter druge sile za zaščito, reševanje in pomoč.

Zaščita in reševanje kulturne dediščine vključuje tudi premestitev premične kulturne dediščine, če je to potrebno zaradi obsega požara in nevarnosti za uničenje dediščine.

Pregled in ukrepe za zaščito in reševanje varstvo kulturne dediščine morajo vsebovati vsi načrti zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju. Pomembna je zaščita nepremične oziroma po potrebi premestitev premične kulturne dediščine.

4.2 NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

4.2.1 Gašenje in reševanje

Naloge gašenja in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju izvajajo gasilske enote.

Gasilske enote izvajajo:

- naloge gašenja in reševanja ob požarih,
- določene naloge zaščite in reševanja ljudi ter premoženja ob požarih,
- požarno stražo,
- gasilsko stražo,
- preventivne naloge varstva pred požarom.

Občine ob razglašeni veliki ali zelo veliki požarni ogroženosti na svojem območju v sodelovanju z lastniki oziroma upravljalci zemljišč organizirajo in koordinirajo požarno stražo.

Gasilska straža se izvaja po požaru, ko gasilci varujejo pogorišče pred ponovnim vžigom.

O izvedenih nalogah vodja intervencije poroča poveljniku CZ občine, ki poročilo preda poveljniku CZ za VŠR oziroma njegovemu namestniku.

Regija bi zagotovila logistično podporo gasilcem ob požaru v naravnem okolju tako, da bi:

- najprej zagotovila pomoč prostovoljnih gasilskih društev iz občin v Vzhodno štajerski regiji, ki niso ogrožene zaradi požara v naravnem okolju,
- zaprosila sosednje regije za pomoč njihovih gasilskih društev,
- zagotovila potrebna materialna sredstva (bagri, lopate, ...), ki jih primanjkuje na kraju požara in
- posredovala vlogo za sodelovanje Slovenske vojske s helikoptersko-letalskimi zmogljivostmi.

V regiji bi logistično podporo izvajal član Štaba CZ za VŠR, ki je pristojen za sodelovanje z gasilskimi enotami, vodja izpostave in Logistični center VŠR.

Ko potrebe intervencije presežejo oskrbovalne zmožnosti občine in regije, bi logistično podporo zagotavljala država. Zahtevek oz. vlogo za pomoč bi posredovali Poveljniku CZ RS oz. Štabu CZ RS.

P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

4.2.2 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

V okviru prve pomoči se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanje zdravja ljudi na prizadetem območju. Prva pomoč se opravlja zunaj zdravstvenih ustanov, skupaj z reševanjem na kraju samem. Namen dajanja prve pomoči je, da

poškodovani lahko čim prej in v kar najboljšem stanju pride do strokovne medicinske pomoči oziroma zdravljenja.

V okviru nujne medicinske pomoči se ob velikem požaru v naravnem okolju izvajata:

- nujna pomoč, ki jo daje zdravstveno osebje na terenu ali v zdravstvenih domovih,
- nujna specialistična zdravstvena pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialistične bolnišnice.

Nujno medicinsko pomoč (NMP) izvajajo službe nujne medicinske pomoči, organizirane na primarni in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti skladno s smernicami za delovanje sistema nujne medicinske pomoči ob množičnih nesrečah.

Nujno medicinsko pomoč za poškodbe (opekline, zadušitve, druge poškodbe) in bolezni gasilcev, ki se zgodijo pri gašenju velikega in zelo velikega požara v naravnem okolju, zagotavlja najbližja ekipa nujne medicinske pomoči na območju, ki ga je zajel požar.

Poveljnik CZ oziroma Štab CZ za VŠR spremlja izvajanje nujne medicinske pomoči.

P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
D – 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči

4.2.3 Veterinarska pomoč

Veterinarska pomoč ob velikem požaru v naravnem okolju obsega:

- zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju,
- nujno veterinarsko pomoč poškodovanim živalim,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

Poveljnik CZ oziroma Štab CZ za VŠR spremlja izvajanje veterinarske pomoči.

P – 29	Pregled veterinarskih organizacij
--------	-----------------------------------

4.2.4 Varstvo pred neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi

Ob gašenju požara v naravnem okolju na območju VŠR lahko gasilci naletijo na neeksplodirana ubojna sredstva (NUS). Vodja intervencije uskladi način gašenja požara s pripadnikom DEvNUS ob upoštevanju Usmeritev za gašenje požarov v naravnem okolju na območjih, ogroženih z neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi (D – 601).

D –1002-3	Usmeritve za gašenje požarov v naravnem okolju na območjih, ogroženih z neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi
-----------	--

5 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsegata vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic požara v naravnem okolju za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega premoženja.

Občine in pristojne inšpekcijske službe ter Policija zagotovijo, da se v obdobjih, ko je za posamezno območje v naravnem okolju razglašena velika ali zelo velika požarna ogroženost na tem območju, prepovedano:

- kuriti, požigati, kuriti kresove, požigati in izvajati ognjemete,
- odmetavati goreče ali druge predmete, ki lahko povzročijo požar,
- izven pozidanih površin uporabljati predmete, naprave ali izvajati aktivnosti, ki lahko povzročijo požar,
- požigati na območju ob infrastrukturnih objektih,
- izvajati aktivnosti, ki lahko povzročijo požar, zaradi zatiranja preveč razmnoženih populacij insektov in bolezni gozdnega drevja, ki lahko ogrozijo gozd.

Za organizacijo, razvoj in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite so pristojne občine. Občine v svojih načrtih zaščite in reševanja natančno opredelijo način izvedbe osebne in vzajemne zaščite ter predvidijo preventivne in zaščitne ukrepe ob požaru v naravnem okolju. V **občinskih načrtih zaščite in reševanja** se natančneje opredelijo načini seznaitve in ozaveščanja prebivalcev glede pripravljenosti na nesrečo. Občine pripravijo ukrepe in napotke o pravilnem ravnanju pred požarom v naravnem okolju, med njim in po njem ter z njimi seznanijo prebivalce.

Ko ob naravni ali drugi nesreči nastopijo posledice, npr. da gre za poškodovane ljudi, so dolžni ljudje, ki so ostali nepoškodovani, pomagati po svojih močeh in sposobnostih. Ob ugotovitvi, da sami naloge ne zmorejo, morajo v svoji okolici kar najhitreje poiskati ljudi za pomoč pri reševanju. V okviru osebne in vzajemne zaščite lahko prebivalci opravljajo le manj zahtevne zaščitne in reševalne naloge, ne morejo pa opravljati nalog, ki zahtevajo temeljito strokovno znanje in za katere so potrebna zahtevna tehnična sredstva. Prebivalci za izvajanje osebne in vzajemne pomoči uporabljajo lastna namenska in priročna sredstva.

Napotke in opozorila za preprečevanje požarov in ukrepanje prebivalcev ob nastanku požara v naravnem okolju lahko posreduje tudi URSZR (zloženke, TV-opozorila itn.) ter objavlja na spletni strani <http://www.sos112.si>.

D - 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D – 803	Načrt delovanja Gasilske zveze Slovenije ob velikih požarih v naravi

6 RAZLAGA OKRAJŠAV

CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
VŠR	Vzhodno štajerska regija
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita RS
d.d.	Delniška družba
DEvNUS	Državna enota za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi
IRSVNDN nesrečami	Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi
JZ GB	Javni zavod gasilska brigada Maribor
NMP	Nujna medicinska pomoč
NUS	Neeksplozivna ubojna sredstva
OE	Območna enota
OKC PU	Operativno-komunikacijski center, Policijska uprava
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
ReCO	Regijski center za obveščanje
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
ZiR	Zaščita in reševanje
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

7 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

7.1 SKUPNE PRILOGE

Št. priloge	Ime priloge
P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite (RS/regije/občine)
P – 2	Podatki o dežurnih osebah na URSZR/zaposlenih na izpostavi URSZR
P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZIR (regije/občine)
P – 10	Pregled gradbenih organizacij (regije/občine)
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov (regije/občine)
P – 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov (RS)
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči (RS/regije)
P – 17	Seznam prejemnikov informativnega biltena (RS/regije)
P – 18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov (RS/regije/občine)
P – 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce (regija/občine)
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitev zasilnih prebivališč (RS/regije/občine)
P – 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano (regije/občine)
P – 23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih (regij/občine)
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju (RS/regije/občine)
P – 25	Pregled človekoljubnih organizacij (RS/regije/občine)
P – 26	Pregled centrov za socialno delo (regije/občine)
P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj (regije/občine)
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic (regije/občine)
P – 29	Pregled veterinarskih organizacij (regija/občine)
P – 31	Pregled kulturne dediščine (regije/občine)

7.2 POSEBNE PRILOGE

Št. priloge	Ime priloge
P – 1002-1	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
P – 1002-2	Regijska ocena ogroženosti zaradi požarov v naravnem okolju v Vzhodno štajerski regiji, št. 8421-35/2018-4-DGZR, 2.10.2018

7.3 SKUPNI DODATKI

Št. Dodatka	Ime dodatka
D – 2	Načrt URSZR/izpostave/občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ /izpostave/občine
D – 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
D – 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D – 9	Zaščitni ukrep evakuacija - priporočilo
D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D – 22	Načrt dejavnosti Izpostave URSZR

7.4 POSEBNI DODATKI

Št. dodatka	Ime dodatka
D – 1002-3	Usmeritve za gašenje požarov v naravnem okolju na območjih, ogroženih z neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi
D – 803	Načrt delovanja Gasilske zveze Slovenije ob velikih požarih v naravi